

ПЕДАГОГІКА, ПСИХОЛОГІЯ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

**Збірник
наукових
праць**

ТА МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ

ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

№17 2005

**Харківська державна академія дизайну і мистецтв
(Харківський художньо-промисловий інститут)**

**фізичне виховання і спорт
біологічні та педагогічні науки**

**Зареєстровано постановою президії ВАК України від
09.06.1999р. №1-05/7, 11.10.2000р. №2-03/8, 11.04.2001р. №5-05/4.**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
(ХАРКІВСЬКИЙ ХУДОЖНЬО-ПРОМИСЛОВИЙ ІНСТИТУТ)

Видається з січня 1998 року

№ 17

ПЕДАГОГІКА, ПСИХОЛОГІЯ ТА
МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

Наукова монографія за редакцією проф. Єрмакова С.С.

ХАРКІВ 2005

Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: наукова монографія за редакцією проф. Єрмакова С.С. - Харків: ХДАДМ (ХХІІІ), 2005. - №17. - 104 с.
(Укр., рос., польск., англ. мов.)

У збірку вміщено статті, що висвітлюють нові технології фізичного виховання молоді і підготовки спортсменів.

Збірник розрахований на вчителів і викладачів фізичного виховання, тренерів, спортсменів, докторантів, аспірантів.

Видається за рішенням Вченої ради Харківської державної академії дизайну і мистецтв (Харківського художньо-промислового інституту) [протокол № 7 від 28.04.2003 р.].

Збірник затверджено ВАК України і входить до переліку наукових видань, в яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт:

«**Фізичне виховання і спорт**» - постанова ВАК України від 09.06.1999р. №1-05/7. - Бюл. ВАК України, 1999. - №4. - С. 59;

«**Педагогічні науки**» - додаток до постанови президії ВАК України від 11.04.2001р. №5-05/4. - Бюл. ВАК України, 2001. - №3. - С. 6;

«**Біологічні науки**» - постанова президії ВАК України від 11.10.2000р. №2-03/8. - Бюл. ВАК України, 2000. - №6. - С. 7.

Редакційна колегія: Бізін В.П., д.п.н., проф.; Бобін В.В., д.мед.н., проф.; Богуславський В.М., д.філ.н., проф.; Бойченко С.Д., д.пед.н., проф.; Бурова О.К., д.філ.н., проф.; Вороніна Л.М., д.біол.н., проф.; Давиденко Д.М., д.біол.н., проф.; Дмитрієв С.В., д.пед.н., проф.; Друзь В.А., д.біол.н., проф.; Єрмаков С.С. (гол.ред.), д.пед.н., проф.; Камаєв О.І., д.пед.н., проф.; Лапугін А.М., д.біол.н., проф.; Ложкін Г.В., д.психол.н., проф.; Ткачук В.Г., д.біол.н., проф.

Почесна редакційна колегія: Дмитренко Т.О., д.пед.н., проф.; Золотухіна С.Т., д.пед.н., проф.; Корягін В.М., д.пед.н., проф.; Максименко Г.М., д.пед.н., проф.; Клименко А.І., д.біол.н., проф.; Романенко В.О., д.біол.н., проф.; Веріч Г.Є., д.мед.н., проф.; Сак Н.М., д.мед.н., проф.

вого шару в ендоморфів - на 23,9 %, мезоморфів - на 13,4 %, ектоморфів - на 11,8 % ($p < 0,05$). та збільшення м'язової маси в ендоморфів - на 12,0 %, мезоморфів - на 9,2 %, ектоморфів - на 8,0 % ($p < 0,05$).

6. Побудова тренувальних програм з урахуванням будови тіла спортсменів сприяє підвищенню ефективності тренувального процесу спортсменів, які займаються бодібіндингом порівняно з тренувальними програмами, де не враховані індивідуальні особливості будови тіла спортсменів.

Подальші дослідження передбачається провести у напрямку вивчення інших проблем підготовки спортсменів, які займаються бодібіндингом.

Література

1. Лапутин А.Н. Атлетическая гимнастика. – 2-е изд. – К.: Здоров'я, 1990. – 176 с.
2. Олешко В.Г. Силові види спорту. – К.: Олімпійська література, 1999. – 286 с.
3. Пітенко С.Л., Капко І.О. Залежність тренувальної роботи у бодібіндингу від будови тіла спортсменів // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. пр. за ред. Єрмакова С.С. – Х.: ХДАДМ (XXIII), 2005. – №8. – С. 61 – 66.
4. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения. - К.: Олимпийская литература, 2004. - 800 с.
5. Уайдер Д. Система строительства тела. – М.: Физкультура и спорт, 1991. – 112 с.
6. Хартман Ю., Тюннеман Х. Современная силовая тренировка. Берлин: Шпортферлаг, 1988. – 334 с.
7. Чернозуб А. Взаємозв'язок між побудовою програм тренувальних занять в атлетизмі та функціональними властивостями м'язової маси // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2001. – № 4. – С. 23 – 26.
8. Fox E. L., Bowers R.W., Foss M. L. The Physiological basis for Exercise and Sport. - Madison, Dubuque: Brown and Denchmark, 1993. - 710 p.
9. Hatfield F.C. Bodybuilding a scientific approach. - Chicago: Contemporary book. 1984 - 272 с.

Надійшла до редакції 11.06.2005р.

ПОБУДОВА ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЛЕГКОАТЛЕТІВ-СТРИБУНІВ ВИСОКОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ НА ЕТАПІ ЗБЕРЕЖЕННЯ ВИЩОЇ СПОРТИВНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ У РІЧНОМУ ЦИКЛІ ПІДГОТОВКИ

Совенко С.П.

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Анотація. У роботі викладено особливості побудови тренувального процесу легкоатлетів-стрибунів високої кваліфікації на етапі збереження вищої спортивної

майстерності у річному циклі підготовки. Представлено тривалість періодів та етапів річного циклу підготовки і об'єми тренувальних навантажень та змагальної практики спортсменів.

Ключові слова: річний цикл підготовки, тренувальний процес.

Аннотация. Сovenko С.П. Построение тренировочного процесса легкоатлетов-прыгунов высокой квалификации на этапе сохранения высшего спортивного мастерства в годичном цикле подготовки. В работе изложены особенности построения тренировочного процесса легкоатлетов-прыгунов высокой квалификации на этапе сохранения высшего спортивного мастерства в годичном цикле подготовки. Представлена длительность периодов и этапов годичного цикла подготовки и объемы тренировочной нагрузки и соревновательной практики спортсменов.

Ключевые слова: годичный цикл подготовки, тренировочный процесс.

Annotation. Sovenko S.P. Building up the training process of the track-and-field jumpers on the stage of preserving the top class sports skill during year round training cycle. The peculiarities of the building up the training process of the elite track-and-field jumpers on the stage of preserving the top-class sports skill during the year round training cycle are presented in the paper. The duration of periods and stages of the year round training cycle and the volume of the training load in the competitive athletes practice is also represented here.

Key words: the year round training cycle, training process.

Вступ.

Необхідність виділення етапу збереження вищої спортивної майстерності в окрему структурну одиницю багаторічної підготовки в першу чергу пов'язано з очевидними змінами в підготовці спортсменів.

Однією із центральних проблем побудови тренувального процесу на етапі збереження вищої спортивної майстерності є розробка моделей річної підготовки, котрі дозволяли б досягати найвищих результатів у головних змаганнях року, а також високих спортивних результатів в інших змаганнях [7].

Структура підготовки в річних макроциклах в легкій атлетиці обумовлена календарем змагань і закономірностями розвитку спортивної форми, а саме тривалістю її фаз [9].

Багаторічні результати експериментальних досліджень А.П. Бондарчука [1] свідчать про те, що процес розвитку спортивної форми носить фазовий характер (чергуються фази становлення, стабілізації та утрати спортивної форми). В працях В.М. Платонова [6], Л.П. Матвєєва [5], К.П. Сахновського [7] в останні роки закладено теоретико-методичні основи підготовки спортсменів на етапі збереження вищої спортивної майстерності.

Проведені дослідження, щодо побудови тренувального процесу у легкоатлетичних стрибках [2, 3, 4, 8] стосувалися, насамперед, попе-

редніх етапів підготовки. Переважно це було зумовлено існуючою раніше у багатьох країнах тенденцією до омолодження збірних команд, що не сприяло виникненню ситуації за якої етап збереження вищої спортивної майстерності виділявся б у самостійну структурну одиницю.

У результаті аналізу науково-методичної літератури виявлено недостатньо знань стосовно особливостей побудови тренувального процесу легкоатлетів-стрибунів на етапі збереження вищої спортивної майстерності в річному циклі, що потребує подальшого вивчення цієї проблеми. Слід зазначити, що в практиці підготовки спортсменів високої кваліфікації у світі провідними тренерами накоплений значний досвід підготовки легкоатлетів-стрибунів на етапі збереження вищої спортивної майстерності.

Дослідження виконано згідно плану НДР у сфері ФК і С за темою: “Удосконалення технічної майстерності легкоатлетів-стрибунів у процесі багаторічної підготовки”.

Формулювання цілей роботи.

Мета дослідження. Удосконалення побудови тренувального процесу легкоатлетів-стрибунів високої кваліфікації на етапі збереження вищої спортивної майстерності у річному циклі підготовки.

Методи досліджень. В основу наших досліджень було покладено аналіз науково-методичної літератури та вивчення досвіду передової спортивної практики (опитування тренерів, анкетування, аналіз щоденників спортсменів), а також методи математичної статистики.

Результати досліджень.

У ході досліджень було проаналізовано структуру річного циклу підготовки, об’єми тренувальних навантажень та змагальної діяльності 12 легкоатлетів-стрибунів високої кваліфікації на етапі збереження вищої спортивної майстерності.

Провідні легкоатлети-стрибуни на сучасному етапі застосовують одноциклову, двохциклову та трьохциклову структуру планування річного циклу підготовки.

Так на думку тренерів використання трьохциклового планування, перш за все пов’язано з необхідністю успішного виступу на відбіркових змаганнях, як правило на чемпіонатах України. Важливо відзначити, що при використанні трьохциклового планування річного циклу підготовки тривалість періодів та етапів практично не відрізнялась з двухцикловим. Але, при трьохцикловому плануванні більш яскраво був виражений етап безпосередньої підготовки до головних змагань року.

Використання одноциклового планування річного циклу підготовки можна пояснити незначними травмами опорно-рухового апарату

спортсменів, а також планомірною підготовкою до головних змагань року.

Найчастіше провідні тренери використовують застосовують двохциклове планування річного циклу підготовки. Тривалість періодів та етапів річного циклу підготовки при застосуванні двохциклового планування легкоатлетів-стрибунів високої кваліфікації на етапі збереження вищої спортивної майстерності показано в табл. 1.

Таблиця 1

Тривалість періодів та етапів річного циклу підготовки легкоатлетів-стрибунів України на етапі збереження вищої спортивної майстерності

Періоди та етапи річного циклу тренування	Двохциклове планування	
	I макроцикл, тиж.	II макроцикл, тиж.
Підготовчий період	14–16	9–11
Етап загальної фізичної підготовки	2–3	1–2
Етап спеціальної фізичної підготовки	6–7	4–5
Етап техніко-фізичної підготовки	5–6	3–4
Змагальний період	6–8	14–15
Перехідний період	1–2	2–3

Слід зазначити, що спортивний сезон у спортсменів розпочинався в жовтні місяці, а закінчувався, як правило, в середині вересня.

При аналізі тривалості основних періодів та етапів річного циклу тренування у легкоатлетів-стрибунів на етапі збереження вищої спортивної майстерності спостерігаються деякі відмінності порівняно з етапом максимальної реалізації індивідуальних можливостей.

Так у легкоатлетів-стрибунів високої кваліфікації на етапі збереження вищої спортивної майстерності при двохцикловому плануванні тренувального процесу характерне зменшення на 1–2 тижні етапу загальної фізичної підготовки порівняно з попереднім етапом багаторічної підготовки. Різке зменшення цього етапу спостерігалось у спортсменів більш зрілого віку. Наприклад, у Олени Шеховцової у віці 32 роки етап загальної фізичної підготовки в першому макроциклі тривав один тиждень, а в другому його взагалі не було. Однак, вона широко використовувала засоби загальної фізичної підготовки протягом всього річного циклу підготовки.

Для легкоатлетів-стрибунів на етапі збереження вищої спортивної майстерності характерне зменшення на 1–2 тижні етапу спеціальної фізичної підготовки, а також тривалий 14–15 тижні літній змагальний

період.

Аналіз щоденників спортсменів та анкет тренерів дозволив констатувати, що зміни у підготовці на етапі збереження вищої спортивної майстерності порівняно з етапом максимальної реалізації індивідуальних можливостей у легкоатлетів-стрибунів високої кваліфікації у річному циклі, в першу чергу, пов'язані зі зменшенням об'єму тренувальних навантажень у середньому на 10–20 %, та зі збільшенням їх інтенсивності на 10–15 % відносно попереднього етапу багаторічної підготовки. У спортсменів віком 32 і більше років спостерігається ще більше зменшився об'єму тренувальних навантажень, як наприклад у стрибунки з жердиною Анжели Балахонової – на 40 %.

Важливо відзначити той факт, що ми проводили аналіз об'ємів тренувальної та змагальної діяльності легкоатлетів-стрибунів у роки проведення Ігор Олімпіад, а саме у Сіднеї та Афінах відповідно 2000 і 2004 років. Цікаво, що об'єми тренувальної та змагальної діяльності легкоатлетів-стрибунів мало відрізнялися на третьому та четвертому роках чотирьохрічного олімпійського циклу підготовки.

Важливими параметрами, котрі характеризують тренувальний процес спортсменів є кількість тренувальних занять протягом року, періоду підготовки, тижня та змагань (табл. 2).

Таблиця 2

Об'єми тренувальної роботи та змагальної практики легкоатлетів-стрибунів високої кваліфікації на етапі збереження вищої спортивної майстерності у річному циклі

Зміст	Кількість, раз
Дні тренувань	280–300
Тренувальні заняття	300–350
Змагання	14–36
Тренувальні заняття у тиждень:	
о в підготовчому періоді	7–9
о в змагальному періоді	5–7
о на етапі безпосередньої підготовки до головних змагань року	4–5

Як бачимо кількість днів тренувань коливається в межах 280–300, а тренувальних занять – 300–350. Однак, слід зазначити, що у спортсменів у більш зрілому віці на етапі збереження вищої спортивної майстерності спостерігається зниження кількості днів тренувань та тренувальних занять. Так, наприклад у Сергія Димченко (стрибок у висоту, 33 роки) при підготовці до Ігор Олімпіади (2000) де він потрапив до фінальних змагань було 275 тренувальних занять, протягом 210 тренувальних днів.

У середньому на етапі збереження вищої спортивної майстерності у підготовчому періоді кількість тренувань протягом тижня 7–9, тривалістю 2–3 години, а у змагальному – 5–7. При наближенні до головних змагань спортивного сезону кількість тренувань може зменшуватися до 4–5, також зменшується їх тривалість до 1,5–2 годин.

Велику увагу привертає значна різниця у кількості змагань протягом року у легкоатлетів-стрибунів високої кваліфікації. У зв'язку з цим умовно спортсменів можна розділити на дві групи. Спортсмени першої групи змагаються близько 20–23 рази протягом року, з них 6–8 разів зимою. У інших опитаних, котрі ввійшли до другої групи, кількість змагань перевищує 28–36 разів на рік. Важливим є той факт, що у стрибунів потрібним кількість змагань може бути дещо нижча у літньому змагальному періоді, що пов'язано з більш великими навантаженнями, в першу чергу ударного характеру в процесі змагальної діяльності.

Слід зазначити, що провідні легкоатлети-стрибуни України практично не виступають на національних змаганнях, а віддають перевагу змаганням за персональними запрошеннями, що часто негативно відбивається на виступах на головних змаганнях сезону.

На наш погляд, існує декілька варіантів вирішення цієї проблеми. Один із них передбачає пошук оптимальної кількості змагань протягом року для легкоатлетів-стрибунів високої кваліфікації на етапі збереження вищої спортивної майстерності в першу чергу для успішного виступу на головних змаганнях сезону. Другий ґрунтується на перегляді системи підготовки для успішного виступу на великій кількості змагань та досягненні перемоги на головних змаганнях року. Тобто він базується на використанні змагань як головного засобу підготовки.

В результаті досліджень підготовки провідних легкоатлетів-стрибунів світу, було виявлено, що для більшості з них характерне зменшення змагальної практики на етапі збереження вищої спортивної майстерності порівняно з етапом максимальної реалізації індивідуальних можливостей. Так наприклад, при підготовці до Ігор Олімпіади у Сіднеї для таких видатних стрибунів як 33 річного Хав'єра Сотомайора (2-ге місце) 36 річної Хайке Дрехслер (1-ше місце) та інших спортсменів була характерна невелика кількість змагань із порівняно невисокими спортивними результатами протягом річного циклу.

Однак, є приклади коли легкоатлети-стрибуни на етапі збереження вищої спортивної майстерності демонструють високі спортивні результати на багатьох стартах протягом року. Яскравим прикладом цьому є спортивна кар'єра рекордсмена світу із потрібного стрибка Джонатана Едварда (рисунок).

Спортивний
результат, м

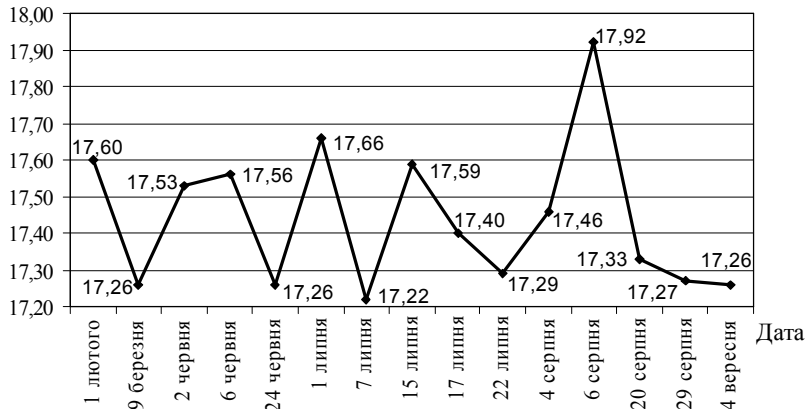

Рис. Динаміка спортивних результатів (у межах 17,22 – 17,92 м) рекордсмена світу з потрійного стрибка Джонатана Едвардса у 2001 році [10].

З рисунку бачимо, що Джонатан Едвардс у 35 річному віці у літньому змагальному періоді демонстрував високі спортивні результати протягом двох місяців, виступаючи практично кожного тижня. Однак, це не завадило йому показати найкращий результат на головних змаганнях року – чемпіонаті світу (2001).

При вивченні спортивних кар'єр легкоатлетів-стрибунів можна зробити висновок, що зміни у підготовці в більшості випадків не різкі, тобто етап максимальної реалізації індивідуальних можливостей поступово переходить в етап збереження вищої спортивної майстерності. Тому об'єми тренувальних навантажень, характерні для легкоатлетів-стрибунів на етапі збереження вищої спортивної майстерності, відрізняються в залежності від: віку спортсмена (вік досліджуваних спортсменів коливався в межах 28–37 років); ступеня вичерпаності індивідуального резерву спортсмена, тобто, станом його фізичних можливостей.

Висновки.

Підтверджено використання двохциклової та трьохциклової структури планування річного циклу підготовки. При цьому спостерігається зменшення на 1–2 тижні етапів загальної та спеціальної фізичної підготовки, та порівняно з попереднім етапом багаторічної підготовки тривалий літній змагальний період з великою кількістю змагань.

Отримані результати дають підставу вважати, що на етапі збереження вищої спортивної майстерності об'єми тренувальних навантажень легкоатлетів-стрибунів зменшуються на 10–20 % в залежності від віку та стану фізичних можливостей. Виявлено велику різницю в кількості змагань від 20 до 30 на рік. Перевага віддається змаганням за персональним запрошенням.

Незважаючи на загальні основи побудови річної підготовки на етапі збереження вищої спортивної майстерності тренувальний процес спортсменів високої кваліфікації відрізняється за об'ємом інтенсивності, кількістю змагань, та носить індивідуальний характер.

Подальше удосконалення процесу підготовки на етапі збереження вищої спортивної майстерності слід пов'язувати з удосконаленням техніки рухів легкоатлетів-стрибунів, що потребує подальшого глибокого вивчення.

Література

1. Бондарчук А.П. Периодизация спортивной тренировки. – К., 2000. – 568 с.
2. Креер В.А., Попов В.Б. Легкоатлетические прыжки. – М.: Физкультура и спорт, 1986. – 173 с.
3. Легкая атлетика : [Учеб. для ин-тов физ. культуры / Н.Г. Озолин, Ю.Г. Травин, В.П. Филин и др.]; Под общей редакцией Н.Г. Озолина и др. – 4-е изд., доп., перераб.– М.: Физкультура и спорт, 1989. – 670 с.
5. Легкоатлетические прыжки / А.П. Стрижак, О.И. Александров, С.П. Сидоренко, В.А. Петров. – К.: Здоровья, 1989. – 168 с.
6. Матвеев Л.П. Основы общей теории спорта и системы подготовки спортсменов. – К.: Олимпийская литература, 1999. – 320 с.
7. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения. – К.: Олимпийская литература, 2004. – 808 с.
8. Платонов В.Н., Сахновский К.П., Озимек М. Современная стратегия многолетней спортивной подготовки // Наука в олимпийском спорте. – 2003. – № 1. – С. 3–13.
9. Попов В.Б. Прыжок в длину: многолетняя подготовка. – М.: Олимпия Пресс, Терра – Спорт, 2001. – 160 с., ил. – (Б-ка легкоатлета).
10. Суслов Ф.П., Шепель С.П. Структура годичного соревновательно-тренировочного цикла: реальность и иллюзии // Теория и практика физ. культуры. – 1999. – № 9. – С. 57–61.
11. Matthews P. Athletics: the international track and field annual. – London: Sportbook, 2002. – 608 p.

Надійшла до редакції 11.06.2005р.

ЗМІСТ

Виноградський Б.А. Сучасні підходи до розробки моделей спеціальної фізичної підготовленості лучників	3
Дорошенко Е. Ю., Цапенко В. О., Кириченко Р. О., Хабарова М. О. Взаємозв'язок показників навчально-тренувальної та змагальної діяльності баскетболісток вищої кваліфікації	12
Козіна Ж.Л. Структура підготовленості баскетболісток вищих розрядів в підготовчому та змагальному періодах	20
Максименко Г.М., Кудряшов Є.В. Структура швидкісної підготовленості волейболісток з урахуванням вузької спортивної спеціалізації	28
Маслова О.В. Біологічне дозрівання та його роль у системі підготовки юних баскетболісток	32
Нагорна Вікторія, Горошко Валерій. Особливості прояву координаційних здібностей у більярдистів різного віку на етапі початкової підготовки	40
Пітенко С.Л., Капко І.О. Побудова програм тренувальних занять у бодібілдингу залежно від будови тіла спортсменів	45
Совенко С.П. Побудова тренувального процесу легкоатлетів-стрибунів високої кваліфікації на етапі збереження вищої спортивної майстерності у річному циклі підготовки	51
Хохлова Л.А. Новації у вигляді спортивних ігор при проведенні тренувальних занять та фізичного виховання	59
Штангєєва О.О., Щербак Л.М., Артёмов А.В. Комплексне визначення та оцінювання фізичного стану студентів спеціальної медичної групи з ризиком розвитку серцево-судинних захворювань	64
Нестерова Т.В., Українець А.В. Методы психофизиологического тестирования при отборе спортсменок в команды для участия в соревнованиях по художественной гимнастике	73
Соколова Н.И. Состояние аутоиммунных реакций у лиц горноспасательной службы	80
Tkaczuk Włodzimierz, Kęcki Krzysztof. Wytrzymałość siłowa w grupie sportowców trenujących rzuty lekkoatletyczne	91
Вимоги до статей	102

Наукове видання
Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного
виховання і спорту
Наукова монографія

Банківські реквізити: рахунок №262085113 в Харківській обласній дирекції АППБ «АВАЛЬ» МФО 350589, КОД 23321095.

Призначення платежу: перерахування коштів на о/р №П07000308 Єрмакову С.С. на видання збірника.

Обов'язково копію квитанції направляти за адресою:
pedagogy@ic.kharkov.ua

або поштовий переказ: 61068, м.Харків-68, а/с 11135, Єрмаков Сергій Сидорович. У графі квитанції “Для письмового повідомлення” вказати прізвище, ім'я, по-батькові та поштову адресу автора, на яку необхідно вислати збірник.

Видання зареєстровано у Державному комітеті інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України.

Свідоцтво: серія KB №7111 від 25.03.2003р.

Свідоцтво про внесення до держ. реєстру суб'єкта видав. справи
ДК №860 від 20.03.2002р.

Оригінал-макет підготовлено в редакційно-видавничому відділі ХДАДМ
Комп'ютерна верстка: Єрмакова Т.

Підп. до друку 15.06.05. Формат 60х80 1/16. Папір: друк. Друк: ризограф.

Ум. друк. арк. 6.50. Тираж 100 прим.

ХДАДМ, Харківська державна академія дизайну і мистецтв,
Україна, 61002, Харків-2, вул. Червонопрапорна, 8.

Надруковано з оригінал-макету в типографії Фонду
61002, Харків-2, вул. Червонопрапорна, 8.